

Az ügyészi szervezet és az ügyészség fő feladatai

1. Az ügyészség független, csak a törvényeknek alárendelt önálló alkotmányos szervezet [az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.) 3. § (1) bekezdés].

Az ügyészi szervezetet az Országgyűlés által 9 évre választott, – ezért közjogilag a Parlamentnek felelős – legfőbb ügyész vezeti és irányítja, aki működéséről évente köteles beszámolni (Magyarország Alaptörvénye 29. cikk (4) és (5) bekezdés).

Magyarország ügyészi szervei [Ütv. 8. § (1) bekezdés] a következők:

- a) a Legfőbb Ügyészség,
- b) a fellebbviteli főügyészségek,
- c) a főügyészségek,
- d) a járási ügyészségek.

Az ügyészségi nyomozás, továbbá indokolt esetben más ügyészségi feladatok ellátására önálló főügyészség, illetve járási szintű ügyészség létesíthető [Ütv. 8. § (2) bekezdés].

A Legfőbb Ügyészség irányítása alá – az öt fellebbviteli főügyészség mellett – 21 (a fővárosi és 19 megyei, valamint a központi nyomozó) főügyészség tartozik. A főügyészségek szervezete – a Központi Nyomozó Főügyészség kivételével – alapvetően a büntetőjogi, valamint a közérdekvédelmi és a büntetés-végrehajtási törvényességi felügyeleti és jogvédelmi tevékenység alapján tagozódik.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) által kizárólagos ügyészségi nyomozás hatáskörébe utalt bűncselekmények nyomozását teljeskörűen a Központi Nyomozó Főügyészség, valamint az alárendeltségében működő 5 járási szintű és regionális illetékességű nyomozó ügyészség (a Budapesti, a Debreceni, a Győri, a Kaposvári és a Szegedi Regionális Nyomozó Ügyészség) látja el.

Az ügyészi szervezethez tartozik – de nem ügyészi szerv – az ügyészség tudományos és kutató intézménye, az Országos Kriminológiai Intézet, amely a bűnözés kutatása, a kriminológia, a kriminalisztika és a büntető-jogtudományok elméletének és gyakorlatának fejlesztése céljából működik [Ütv. 10. § (1) bekezdés].

2. A legfőbb ügyész és az ügyészség független, az igazságszolgáltatás közreműködőjeként mint közvádoló az állam büntetőigényének kizárólagos érvényesítője. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.

A legfőbb ügyész és az ügyészség

- a) törvényben meghatározottak szerint jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben,
- b) képviseli a közvédat a bírósági eljárásban,
- c) felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett,
- d) a közérdek védelmezőjeként az Alaptörvény vagy törvény által meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol [Alaptörvény 29. cikk (1) és (2) bekezdés].

Az ügyészség

- a) a Be.-ben meghatározott előkészítő eljárást folytat, illetve felügyeli más szerv előkészítő eljárásának törvényességét,

- b) felügyeli, hogy a nyomozó hatóság a felderítést a törvény rendelkezéseit megtartva végezze, továbbá irányítja a vizsgálatot,
- c) a Be.-ben meghatározott esetekben nyomoz (ügyészségi nyomozás),
- d) jogszabályban meghatározott egyéb jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben,
- e) közvádltként gyakorolja a vádemelés közhatalmi jogkörét, a bírósági eljárásban képviseli a vádat, továbbá gyakorolja a Be.-ben számára biztosított jogorvoslati jogokat,
- f) az Ütv. alapján titkos információgyűjtést folytat,
- g) törvényességi felügyeletet lát el a büntetések, a mellékbüntetések, az intézkedések, a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedések, az utógondozás, valamint különösen a bűnügyi, a szabálysértési, a körözési nyilvántartás és a központi elektronikus hozzáférhetetlenné tételi határozatok adatbázisainak végrehajtásáról szóló jogszabályi rendelkezések megtartása felett, továbbá közreműködik a büntetés-végrehajtási bíró eljárásában,
- h) közreműködik abban, hogy a bírósági eljárásban a törvényeket helyesen alkalmazzák (az ügyész részvétele a bíróságok polgári, munkaügyi, közigazgatási és gazdasági jogi peres és nemperes eljárásaiban),
- i) elősegíti, hogy a hatósági jogkört gyakorló, illetve – a bíróságok és a választottbírók kivételével – a jogvitát elbíráló szervek a jogszabályok rendelkezéseit megtartsák,
- j) kiemelt figyelmet fordít a kiskorúak által és sérelmükre elkövetett bűncselekmények üldözésére, a fiatalkorúak ellen indult szabálysértési és büntetőeljárás különös szabályainak betartására; törvényben meghatározott esetekben közreműködik a kiskorúak jogainak érvényre juttatásában és eljárást kezdeményez a szükséges gyermekvédelmi intézkedések megtétele érdekében,
- k) ellátja a nemzetközi szerződésekből, különösen a jogsegély kérésével és nyújtásával összefüggésben rá háruló feladatokat,
- l) teljesíti Magyarországnak az Eurojustban való részvételével kapcsolatos feladatokat,
- m) ellátja a tevékenysége körében okozott jogsértések és károk megtérítése miatt indított perekben való képviseletet [Ütv. 2. § (1) bekezdés].

Az ügyészség a közérdek védelme érdekében közreműködik annak biztosításában, hogy mindenki betartsa a törvényeket. A jogszabályok megsértése esetén – törvényben meghatározott esetekben és módon – fellép a törvényesség érdekében. Ha törvény másként nem rendelkezik, fellépésre akkor köteles, ha a törvénysértés megszüntetésére hivatott szerv az Alaptörvényben, valamint törvényben és más jogszabályban vagy közjogi szervezetszabályozó eszközben meghatározott kötelezettsége ellenére a szükséges intézkedést nem teszi meg, vagy ha a törvénysértésből eredő jogsérelem elhárítása érdekében azonnali ügyészi intézkedésre van szükség [Ütv. 1. § (2) bekezdés].

Az ügyészségnek az Ütv.-ben nem szabályozott, az igazságszolgáltatás közreműködőjeként gyakorolt büntetőjogon kívüli közérdekű feladat- és hatásköreiről külön törvények rendelkeznek. Az ügyész ezeket a hatásköreit a törvénysértés kiküszöbölése érdekében elsősorban bírósági peres és nemperes eljárások megindításával (perindítási jog), valamint hatósági eljárások kezdeményezésével és jogorvoslat előterjesztésével gyakorolja [Ütv. 26. § (1) bekezdés].

The Prosecution Service and its main tasks

1. The Prosecution Service is an independent constitutional organisation subject exclusively to law (according to Section 3 (1) of Act CLXIII of 2011 on the Prosecution Service; hereinafter: Prosecution Service Act).

The Prosecution Service shall be headed and directed by the Prosecutor General, who being elected by the Parliament for a term of nine years shall be accountable to the Parliament in terms of public law and shall present an annual report on his or her activities to the Parliament (Article 29 (4) and (5) of the Fundamental Law of Hungary).

Organs of the Hungarian Prosecution Service (Section 8 (1) of the Prosecution Service Act) include the following:

- a) the Office of the Prosecutor General,
- b) appellate chief prosecution offices,
- c) chief prosecution offices,
- d) district prosecution offices.

Independent chief prosecution offices or district level prosecution offices may be established to conduct prosecutorial investigations or to perform other prosecutorial duties in justified cases (Section 8 (2) of the Prosecution Service Act).

Under the leadership of the Office of the Prosecutor General, there are five appellate chief prosecution offices and 21 chief prosecution offices (which are composed by the Chief Prosecution Office of the Capital Budapest, 19 county chief prosecution offices and the Central Chief Prosecution Office of Investigation). The organization of the chief prosecution offices – with the exception of the Central Chief Prosecution Office of Investigation – is basically divided on the basis of activities relating to criminal law, public interest protection, the legality supervision of the enforcement of punishments as well as to legal protection.

According to Act XC of 2017 on Criminal Procedure (hereinafter: CPC) the investigations belonging exclusively to the jurisdiction of the Prosecution Service are conducted entirely by the Central Chief Prosecution Office of Investigation and five prosecution offices at district level having regional competency which operate in its subordination (the Budapest, Debrecen, Győr, Kaposvár and Szeged Regional Investigative Prosecution Offices).

Although belonging to the organization of the Prosecution Service, but not serving as an organ of it, the National Institute of Criminology (OKRI) is an institute of scientific research of the Prosecution Service which operates to research crime and to develop the theory and practice of criminology, forensic science and criminal law law (Section 10 (1) of the Prosecution Service Act).

2. The Prosecutor General and the Prosecution Service are independent and contribute to the administration of justice by exclusively enforcing the State's demand for punishment as public accuser. The Prosecution Service prosecutes crimes, takes action against other unlawful acts and omissions, and contributes to the prevention of illegal activities.

The Office of the Prosecutor General and the Prosecution Service shall

- a) exercise rights in connection with the investigation as defined by law,
- b) represent the public prosecution in court proceedings,

- c) supervise the legality of the enforcement of the punishments,
- d) as a guardian of public interest, exercise further functions and powers laid down in the Fundamental Law or in an Act. (Article 29 (1) and (2)).

The Prosecution Service shall

- a) conduct preparatory proceedings specified by CPC and shall supervise the legality of preparatory proceedings conducted by other authorities,
- b) supervise that investigation authorities carry out crime detection in compliance with law, and it shall also instruct investigations,
- c) conduct the investigation of cases specified by the CPC (prosecutorial investigation),
- d) exercise other rights in connection with investigations as specified under law,
- e) exercise the public power of formal accusation in its capacity as public prosecutor represent the prosecution in court proceedings and exercise the rights to legal remedy reserved for the Prosecution Service in the CPC,
- f) carry out secret information gathering in accordance with the Prosecution Service Act,
- g) shall exercise legal supervision of the observance of the legal regulations concerning the execution of punishments and supplementary punishments, the corrective measures, the coercive measures depriving or restricting the defendant's liberty, the probation follow-up programs, the criminal, minor offences and warrant records, as well as the central database of electronic data and information made inaccessible by court decision; furthermore, it shall contribute to the proceedings of penitentiary judges,
- h) contribute to the correct application of laws in court proceedings (prosecutorial participation in judicial and extrajudicial proceedings conducted in court under civil, labour, administrative and financial law),
- i) promote legal compliance by entities exercising public powers and bodies resolving disputes, excluding courts and arbitration bodies,
- j) give special attention to combating crimes committed by and against minors, to compliance with the special rules of procedure of administrative offence and criminal proceedings instituted against juvenile persons; contribute to the enforcement of the rights of minors and launch proceedings to have the necessary child protection measures taken in cases provided for by law,
- k) perform its share of the duties relating to international treaties, particularly, to requesting and providing legal assistance,
- l) perform the duties relating to Hungary's participation in Eurojust,
- m) provide legal representation in lawsuits filed against the Prosecution Service with reference to violations of law or damages relating to its activities (Section 2 (1) of the Prosecution Service Act).

In order to protect public interest, the Prosecution Service shall contribute to ensuring that every person observes the law. If provisions of law are violated, the Prosecution Service shall take action to protect legality in the cases and in the manner specified by legislation. Unless otherwise provided for by law, the Prosecution Service shall act whenever the body designated to terminate the illegality fails to take the necessary measures despite its duties laid down in the Fundamental Law, other acts of parliament or legal regulations or in legal instruments issued to regulate a public body or whenever the prevention of infringements arising from violation of law requires immediate action from the Prosecution Service (Section 1 (2) of the Prosecution Service Act).

The duties and powers which the Prosecution Service performs as a contributor to the administration of justice outside the scope of criminal law and of this Act shall be subject to

separate Acts. Prosecutors shall exercise these powers in an attempt to eliminate non-compliance primarily by instituting judicial and extrajudicial proceedings in court (right to file lawsuits), by launching administrative proceedings and pursuing legal remedy (hereinafter collectively: action) (Section 26 (1) of the Prosecution Service Act).